נו א ב מיי׳ פ״ה מהל׳ תפלה הלכה י [ופ״ט הל' ב] סמג עשין יט

טוש"ע א"ח סי׳ קכג סעיף

לום על מי קי קלב, סעיף ה' [רב אלפס ברכות פ"ה דף כו: [סי קלב] רא"ש שם סי כג]:

נח ג ד ה מיי פ״ד מהל׳ עבודת יו״כ הלכה א:

נמ ו מיי שם הלכה ב: ם ז ח ט מיי שם פ"ג

מעשה קרבנות הלכה יב: סא י מיי׳ פ״ד מהל׳

הלכה ה ופ״ה מהל׳

י מיי' פ"ד מהלי עבודת יוה"כ הלכה

ל) [רבה יעב"ץ], ב) תענית כד:, ג) בס"י אי' שחונה

וגשומה, ד) ותוספתא פ"ב

הי"חו, ה) וסנהדרין כו:], ו) [לעיל טו. זבחים לח.], ו) [עי תום לקמן נו:

סוטה פי"ג ה"בן, ט) רש"ח

מ"ז ובתוספ׳ איתא רבי

יהודה בן לקיש ומעתה מיושב קושית התוס' ד"ה

תנן וכן נזכר תנא זה לקמן פה. דתניא אין מצילין כו׳

ובשבת מג: כתנאי אין כו׳

רבי יהודה בו לחיש כו' וחגיגה ט: מיהו בירושלמי

דשקלים ריש פ"ו איתא ר'

יהודה בר אילנואיז. י) וגיר׳ רש"י רישא דקרא ויאריכו הבדים וכן הוא בע"ין,

כ) ולהמו נד:ח. ל) ולהמו

, ד"ה עירה (**ה**

ובי תימא אורחא דמילתא למיתב לימין. נ"ל לפרש כלומר אדרכה כי היכי דהתם יהב קודשה בריך הוא מימינו הכא נמי המתפלל יתן שלום לימין שלו ברישה ת"ל יפול מנדך אלף אלמה דיש לבקש על נגד השמאלי ברישא והדר אימין וטעמא הוי דהוי לימין הקב"ה - נראה כמי שלא נטל רשות להיפטר וראוי לו שלא התפלל: ראוי

לא עשה כן ראוי לו שלא התפלל ומשום 🕪 שמעיה אמרו ישנותן שלום

לימין ואחר כך לשמאל שנאמר ימימינו אש דת למו ואומר ^ייפול מצדך

אלף ורכבה מימינך מאי ואומר וכי תימא אורחא דמילתא היא למיתב בימין

ת"שׁ יפול מצדך אֹלף ורכבה מימינך רבא״ חזייה לאביי דיהיב שלמא לימינא

ברישא א"ל מי סברת לימין דידך לשמאל דידך קא אמינא דהוי ימינו של

הקב"ה אמר רב חייא בריה דרב הונא חזינא להו לאביי ורבא דפסעי להו

שלש פסיעות בכריעה אחת: ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון: ֹסמאי

מצלי רבא בר רב אדא ורבין בר רב אדא תרוייהו משמיה דרב אמרי יהי

רצוז מלפניד ה' אלהינו שתהא שנה זו יגשומה ושחונה שחונה מעליותא

היא אלא אימא יאם שחונה תהא גשומה ירב אחא בריה דרבא מסיים בה

משמיה דרב יהודה לא יעדי עביד שולמן מדבית יהודה ולא יהיו עמך

ישראל צריכין לפרנם זה מזה ולא תכנם לפניך תפלת עוברי דרכים רבי

חנינא בן דוסא הוה קא אזיל באורחא שדא מטרא עליה אמר רבש"ע כל

העולם כולו בנחת וחנינא בצער פסק מיטרא כי אתא לביתיה אמר רבש"ע

כל העולם כולו בצער וחנינא בנחת אתא מיטרא א"ר יוסף מאי אהניא ליה

צלותיה דכהן גדול לגבי ר' חנינא בן דוסא תנו רבנן סמעשה בכהן גדול

אחד שהאריך בתפלתו ונמנו אחיו הכהנים ליכנם אחריו התחילו הם נכנסיו

והוא יוצא אמרו לו מפני מה הארכת בתפלתך אמר להם קשה בעיניכם

שהתפללתי עליכם ועל בית המקדש שלא יחרב אמרו לו אל תהי רגיל

לעשות כן שהרי שנינו לא היה מאריך בתפלתו כדי שלא להבעית את

ישראל: כותנר׳ המשניטל ארון ∘אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים

ושתייה היתה נקראת גבוה מן הארץ שלש אצבעות ועליה היה נותן ינמל את הדם ממי שהיה מִמרס בו נִכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמִד

יוהזה ממנו אחת למעלה ושבע לממה יולא היה מתכוון להזות לא למעלה

ולא למטה אלא כמצליף "וכך היה מונה אחת אחת ואחת אחת ושתים אחת

ושלש אחת וארבע אחת וחמש אחת ושש אחת ושבע ייצא והגיחו על כן

הזהב שבהיכל יהביאו לו את השעיר שחמו וקבל במזרק את דמו נכנס

למקום שנכנם ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע לממה 🖪 🗈

וכך היה מונה אחת אחת ואחת אחת ושתים וכו' ליצא והניחו על כן הזהב

השני שבהיכל רבי יהודה אומר לא היה שם אלא כן אחד בלבד נמל דם

ברישה: תנן כמאן דאמר ארון גדה דבבד. הע"ג דרבי יהודה הומר במקומו נגנז ופליג בסיפא גבי כן ולא פליג ברישא אארון י"ל פליג בברייתא ברישא אארון:

ופליגא דעולא. דחמר לר״ש גלה לבבל פליגא דעולא באמר לר"ש דארון נגנו: כרובים

םב כ מיי׳ שם פ״ג הלכה ה: סגל מתיי שם פ"ד המתפלל צריך שיפסיע שלש פסיעות לאחוריו ואחר כך יתן שלום ואם

> תורה אור השלם וַיֹּאמֵר יְיָ מִסִּינֵי בָּא
> וְיָרַח מְשֵּׂוּעִיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מָרַבְבָּת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ מַרְבְבַת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דברים לג ב יפל מִצְדְּךְ אֶלֶף יפּל מִצְדְּךְ אֶלֶף רת למו: 2. יבי מימינף אַלֶּיךְ לֹא וּרְבָבָה מִימִינֶךְ אַלֶּיךְ לֹא יִגְּשׁ: תהלים צא ז ולתשובת הַשָּׁנָה 3. וְלִוְשׁוּבֵּוֹז וּיִשְּׁנְוּוֹ שָׁלַח הַפֶּלֶךְ נְבוּכַדְנָאצֵר וַיְבִאַהוּ בָבֶלָה עם כְּלֵי ָדֶתְבֶּת בָּית יְיָ וַיַּמְלֵךְ אֶת צְדְקָיֶהוּ אָחִיו עַל יְהוּדְה יירוּשַׁלַם:

--דברי הימים ב לו י דברי הימים ב 17 י 4. הַנָּה יָמִים בְּאִים וְנִשְּׁא בָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתֶך וְאֲשֶׁר אָצְרוּ אֲבֹתֶיךְ עֵד הַיּוֹם הַנָּה בָּבֶל לֹא יִוְּתֵר דְּבָר אָמֵר יְיִּ: ישעיהו לט ו יַּבְּרִים וַיַּרְאוּ 5. וַיַּאֲרִכוּ הַבָּדִים וַיַּרְאוּ ר. יַבְּיִה בּיִרִים מִן הַקּרֶשׁ רֶאשֵׁי הַבְּרִים מִן הַקּרֶשׁ עַל פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יַרְאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שְׁם עַד הַוּוֹם הַזֶּה:

6. וַיַּצֵא מִבֶּת צִּיוֹן בְּל הֲדְרָה הָיוּ שְׁרֶיהְ בְּאַיְּלִים לא מָצְאוּ מִרְעָה וַיַּלְכוּ בְלֹא כֹחַ לִפְנֵי רוֹדֵף:

הגהות הב"ח

(מ) גמ' ראוי לו שלא אמרו: (ב) מתני' הביאו לו את השעיר כו' אחת למעלה ושבע למטה. נ"ב ס״ה ולא היה מתכוון להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף: (ג) רש"י ד"ה ולא היה מתכווז כו' והשבע למטה מאמלעה בעוביה שהרי לא על כוי: (ד) ד"ה נטל בו׳ דם הפר חחילה כדי במ"ד: (כ) ד"ה מת כלי

אמרו ליה לרב יוסף. שהוא היה מאור עינים ואינו מכיר בדבר: תרום רישיך. תהיה ראש ישיבת הכרך: התם מיבעי ליה למיקם. במקום שהפסיעות כלות ולא לחזור לאלתר: ואם לא עשה כן.

> אמרו ליה לרב יוסף הכי עביד רבא אמר ליה יהא רעוא דתרום רישך אכולה כרכא אמר רבי אלכסנדרי אמר רבי יהושע בן לוי "המתפלל צריך שיפסיע שלש פסיעות לאחוריו ואחר כך יתן שלום אמר ליה רב מרדכי כיון שפסע שלש פסיעות לאחוריו התם איבעיא ליה למיקם משל לתלמיד הנפטר מרבו אם חוזר לאלתר דומה לכלב ששב על קיאו תניא נמי הכי

שלה בה לעולם: מימינו הש דת. אלמא ימין עדיפא: ורבבה מימיגך. הימין סובלת רבבה מזיקין: וכי **תימא** אורחא הוא. שהימין מוכנת להשתמש בה לכך ניתנו הלוחות בימין ולחו חשיבותה דימין היה: לשמחל דידך. דהיא ימינו של הקב"ה שהמתפלל רואה עלמו כאילו שכינה למול פניו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים מו): שחונה. חמה: עביד שולטן. עושה ממשלה: עוברי דרכים. מתפללים שלה ירדו גשמים: וחנינה בנחת. שאין לי זריעה בשדות: בותבי' נכיאים הראשונים. דוד ושמואל מפרש במס׳ סוטה (דף מח:): ושתייה היתה נקרחת. מפרש בגמ' י:

לו שלא התפלל גרסינן. כלומר נוח היה לו אם לא התפלל כמו ראוי לו

הנהות הנר"א

[8] במשנה הביאו וכו' ושבע למטה. נ"ב וכו' ושבע למטה. נ"ב וכו' (כנ"ל ולא היה מתכוון כו. . וכ"ה במשניות):

וישעיה מד) חמותי ראיתי שחינת (תענית כד:). אם שחונה תהא גשומה. לגשמים מאד ותדיר (שם). ר' חנינא בן דוסא. תנא הוא (שם). כל העולם כולו בצער. שמבקשין מיס לשדומיהן (שם). וחנינא בנחת. שם). וחנינא בנחת. שאני יושב בביתי ואיני לריך לגשמים לפי שאיו לי שדות (שם). מאי אהניא דיה צלותיה דכהן גדול. כשהיה מתפלל תפלה חתלח נווברי דרכים. דר׳ חנינא מבטל ליה לללותיה דכהן גדול, שאעפ"כ שמע מיטרא (שם). אבן היתה שם. מחת הארון (סנהדרין היתה (תהלים ג) דיבר ויקרא ארן,ואומר מליון מכלל יופי סנהדרין שם ע"פ הגמ') לקמן נד:). אחת למעלה ושבע למטה. כדכתיב על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע

תום' ישנים

מאי מצלי. בירושלמי יגביהו שררה זה על זה, וזהו שימד הפייט בסדר יוה"כ לבל רדות עם קדש רב בלעיר. מעשה בכהן אחר שהאריך בתפלתו. בירושלמי [שס] אמר שמעון

הפר והניח דם השעיר והזה ממנו על הפרוכת שכנגר הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע לממה ולא היה מתכוון וכו' וכך היה מונה וכו' נמל דם השעיר והניח דם הפר והזה ממנו על הפרוכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע לממה וכו' "בעירה דם הפר לתוך דם השעיר ונתן את המלא בריקן: גבו' משנגנו לא קתני אלא משניטל תנן כמאן דאמר ארון גלה לבבל דתניא יורבי אליעזר אומר ארון גלה לבבל שנאמר ולתשובת השנה שלח המלך נבוכדנאצר ויביאהן בבלה עם כלי חמדת בית ה' רבי שמעון בן יוחאי אומר ארון גלה לבבל שנאמר ילא יותר דבר אמר ה' בבלה עשרת הדברות שבו רבי יהודה י(בן לקיש) אומר ארון במקומו נגנז שנאמר יזוראו ראשי הבדים אלו עשרת הדברות שבו רבי יהודה י(בן לקיש) אומר ארון במקומו נגנז שנאמר יזוראו ראשי הבדים מן הקדש על פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה ופליגא דעולא דאמר עולא שאל רבי מתיא בן חרש את רבי שמעון בן יוחאי ברומי וכי מאחר שרבי אליעזר מלמדנו פעם ראשונה ושניה ארון גלה לבבל ראשונה הא ראמרן יויביאהו בבלה עם כלי חמרת בית ה' שניה מאי היא דכתיב יויצא מבת ציון

יונברא. הידה עמך ישראל שררה זה על זה. ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה. ולא יהו עמך ישראל צריכין להתפרנס זה מזה. מעשה בר' חנינא בן דוסא שהיה מהלך בדרך וירדו גשמים, ואמר רבון כל העולם, הכל בנחת וחנינה בצער פסק מיטרא כר'. ת"ר מעשה בכהן גדול שהאריך בתפילתו כר', ואמרו לו אל תהי רגיל לעשות כן שלא להבעית את ישראל. משניטל הארון כר'. תנן כמאן דאמר ארון גלה לבבל דתניא ר' שמעון בן יוחי אומר ארון גלה לבכל שנאמר ויביאהו בכלה עם כלי חמדת בית ה'. וכן א"ר אליעזר ארון גלה לבבל. ראשונה הא דאמרן, שנאמר ולא יותר דבר אמר ה' אילו עשרת הדברות שבתוכו. [שניה מאי היא דכתיב] ויצא מבת ציון כל הדרה. ופליגא דעולא דאמר דרבי מתיה שאל לרי שמעוז בו יוחי

ושניה. כלומר משני מקראות:

אודעוה לרב יוסף דהוה הוא סגי נהורא, אמר יהא רעוא דתירום רישא אכולא כרכא. ו"א שתהיה בכל הלכה כרבא. אמר ר' יהושע בן לוי המתפלל צריך לפסוע ג' פסיעות לאחוריו, ואחר כך יתן שלום. תניא נמי הכי המתפלל צריך לפסוע ג' פסיעות לאחוריו ואחר כך יתן שלום, ואם לא עשה כן ראוי לו כאילו לא התפלל. ומשום שמעון אמרו נותן שלום לימינו ואחר כך לשמאלו. וא"ל רבה לאביי לימין הקב"ה שהוא שמאלך. אביי ורבא הוו פסעי להני שלש פסיעות בכריעה אחת. ואמר רב מרדכי כיון שפסע ג' פסיעות לאחוריו התם איבעי ליה למיקם. משל לתלמיד הנפטר מרבו אם חוור לאלתר דומה לכלב שב על קיאו. ומתפלל תפלה קצרה כו'. מאי היא יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שאם תהיה זו השנה שחונה תהיה גשומה ואל יכנס לפניך תפילת עוברי דרכים שמבקשים שיפסקו גשמים. ירושלמי ולא

למקום שנכנם. לבית קדשי הקדשים: במקום שעמד. בין הבדים: ולא היה מתכוון להזות לא למעלה וכו'. מוסף רש"י שתהא אחת למעלה בחודה של כפורת שחונה. חמה, העליון והשבע למטה מאמנעה (ג) שהרי לא על הכפורת נוגעים אלא לחרץ נופלות: חלח כמלניף. בשורה זו תחת זו כל שמונה הזאות. כמלליף לא ידעתי לשונו: וכך היה מונה. בגמרא 0 מפרש טעמא: נטל דם הפר תחילה והניח דם השעיר. מסקנא דמילתיה דר' יהודה היא דאמר היה שם אלא כן אחד ולריך ליטול דם הפר תחילה (ד): על הפרוכת. כדכתיב וכן יעשה לאהל מועד (ויקרא טו): עירה דם הפר וכו'. כדכתיב במתנות המזבח ולקח מדם הפר ומדם השעיר מדם שניהן יחדיו: ונתן המלא וכו'. בגמרא ש מפרש חוזר ומערה מזרק מלא לחוך הריקן כדי לערבן יפה: גבו׳ ויביאהו בכלה. הקב"ה תפלתו ליהויכין: עם כלי חמדת (ה). הוא ארון: ויאריכו הכדים וגו'. סיפיה בו:)**. ושתייה** נקראת. שממנה עולם שנאמר (י דקרא ויהיו שם עד היום הזה: ופליגה דעולה. הה דתניה ר' שמעון אומר ארון גלה לבבל: ראשונה